

# SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:  
 Egy évre: Negydedre . . . . . 3 korona  
 Hátrébb: . . . . . 12  
 Hátrébb: Megyédévre . . . . . 5  
 Hátrébb: . . . . . 20

Felelős szerkesztő:  
**Rudnyánszky Gyula.**

Kiadó laptulajdonos:  
**László József.**

Egyeszesim ára 4 fillér.  
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon: 275

## Lemondás.

— szept. 26.

A magyar nemzet felett teljesen és végkép beborult az ég.

A szabadelvűpárt egysége abban nyilatkozott meg, hogy Khuen-Hédervary gróf miniszterelnökké kinevezése s a királynak a hadparancs rosszul értelmezése miatt kifejezett sajnálkozása az ügyeket a kibontakozás útjára terelte. A szabadelvűpárt a hadparancs felett napirendre tért és a királyi kéziratot megnyugtatónak találta. Most a legsürgösebb dolog volt a mentelmi bizottság itélkezése Lengyel és Rigó képviselők felett. Azután jön a hétfői pártértekezlet, melyen a szabadelvűpárt végre valahára színt fog vállalni a katonai kérdésekben.

Valószínű, hogy a pártértekezlet határozata szintén egyhangú lesz és a szabadelvűpárt állásfoglalása a nemzeti követelmények ügyében az lesz, hogy a nemzet igényeit teljesen kielégíthetik azok a vívmányok, melyeket már Széll Kálmán hónapokkal ezelőtt megígért.

A nemzet bizonyára türelmesen és nyugodtan megvárja és tudomásul veszi a szabadelvűpárt állásfoglalását. Hiszen a katonai kérdésekben a szabadelvűpárti választókerületek közül már eddig 135 esatlakozott a debreceni határozathoz és kétségtelen, hogy a nemzet óriási többsége világosan, meg nem ingatható meggyőződéssel megérlelte a nemzeti követelések törvényességéről és jogosságáról való nézeteit.

Erről az oldalról tehát a helyzet már tisztázódott. A nemzet kimondta, mint követel, mihez ragaszkodik; és most ime az országgyűlési szabadelvűpárt is keretbe foglalja a maga képét.

A nemzetnek ennél fogva nemzeti kötelessége a türelem és nyugalom; annál is inkább, mert ennek ellenkezője, a türelmetlenség és iz-

galom egyetlen ülésen leterítette s a nemzeti harcban ugyszólván bénává sujtotta a fejtelten és meggondolatlan függetlenségi pártot.

Peccatur intra et extra muros.

A szabadelvűpárt halálos sebet ejtett a nemzeten az által, hogy kilenc hónapig halogatta, huzta-vonta a nyílt állásfoglalást és megtévesztette, bizonytalag kódébe dobta a nemzetet.

A függetlenségi párt pedig szomorú körülmények közt eljátszotta a nemzet bizalmát, elárulta fejetlenségét, éretlenségét és hebehurgyaságát az által, hogy a legválságosabb, történelmi jelentőségű pillanatokban a nemzet igazainak méltóságos megvédelmezése helyett ádáz gyűlölettel szilaj, otromba hajtó vadászatot rendezett egy személy, az újból kinevezett miniszterelnök személye ellen.

A nemzet meghallotta a függetlenségi párt káromlását, meggyőződhetett arról, milyen hangja van a rikácsoló hollónak! de a sajtó közben a róka lábaihoz hullott.

Most már a tanulságok megállapítása következik . . . Nagyon fájdalmas, csüggesztő feladat . . .

## Kossuth.

— szept. 26.

Az elmúlt héten Kossuth Lajos születésnapját ünnepeltük újra. A százegyedik fordulót tette meg az idő kerekének küllője azóta, hogy Kossuth Lajos megszületett s az a század, amely a tavalyi országos ünnepélyekkel záródott, a Kossuth Lajos százada volt. — Ami 1802 től kezdve históriánkban élénk tárul, az mind a Kossuth lelkének sugarán törlik meg, reform eszmék, nagy gondolatok és nemzeti tettek káprázatos szingardagsággal sugárzanak át a Kossuth nagy lelkének prizmáján.

A haladó idő és a napról-napra főlzsaporodó tanulságok egyre jobban

megértetik velünk, hogy ki volt Kossuth. A história filozófusai a maguk akadémikus tudakosságával ezerszer kimérhetik a históriai fejlődés, a nemzeti haladás és az egyetemleges művelődés útját, tudásuk, száraz elméletük esődt mondott, ahol igazán országátalakító nemzetszabadító küzdelmet vívnak a kiválasztottak. A zseni útját vajjon ki mérhető ki a rideg ész szűkkörű elméleteivel? Vajjon hol születethetnek olyan elme, amely Kossuth Lajos útjának csapását kijelölhetné? Hiszen ahoz egy másik Kossuth Lajosra volna szükség, már pedig Kossuth Lajost csak egyet adhat a teremtő is a nemzeteink.

Kossuth Lajos a bibliai teremtés erejével a maga képére formálta nemzetét. A társadalmi egységen és a közszabadságon alapuló nemzeti eszmét átöntötte kortársai lelkébe s hogy milyen rengeteg feladat volt ez a jobbágység korában, csak az tudhatja, aki ismeri a magyar históriát, a nemzeti jogok élvezetének különféleségét, igazságtalanságát. A zselléri szervezet és a pallos jogi kiváltságok, mint éles határvonalak jelzik a jog elosztottságát Magyarországon.

Kossuth Lajos az ő nagy zsenijével igazságosító lelkével meg tudta fordítani a százados igazságtalanságokat és apostola lett nemzetének.

Isteni küldetés volt az ő születése ez országban. A közszabadságok megteremtése azonban, csak egyik része nagy nemzetújító munkájának.

A másik feladat, amelyet magára vállalt a nemzeti szabadságnak biztosítása kifelé is.

A negyvennyolcas idők hőroszi küzdelme bizonyítja, hogy Kossuth Lajos e nagy feladatot milyen páratlan energiával igyekezett betölteni. Mint haragvó ostora a nemzetre zudult idegen armánynak s mint apostola önnön népének küzdött a honszabadság eszményeért s ha ez az eszmény az ő törekvéseinek, reménységeinek égboltjáról le is hullott a pusztulás vértengerébe, alá nem merült soha, hanem mihelyt egy kissé fölénk derült a

## LOVASS és LADÁNYI

különlegesség tár angol és francia kelmékben.

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy az őszi és téli idényre, az összes áruinkat nagy választékban megkaptuk. Női ruhák és costümök készítését a legújabb modellek után elvállalunk.

Tisztelettel Lovass és Ladányi Piacz-utca 7. sz. a Bika-szálloda mellett.

hajnal, fölfutott az ég peremére, hogy betlehemi csillag gyanánt világítson az újra ébredt nemzetnek.

Az idegen országok bujdosó utját járó Kossuth tette tén a legnagyobb szolgálatot nemzetének. Mint a haragvó igazság szelleme döngette az idegen trónok korlátait és az általános emberi igazság szent nevében elégtételt kért az élve eltemetett magyarnak. És hangjának olyan félelmetes volt az ereje, lelkének olyan varázslatos a kisugárzása, hogy a magyar szabadság eszméje hódítani tudott Angliában, Franciaországban — sőt túl a tengeren, a nagy, a hatalmas Amerikában is.

Istenem, elfogul bennünk a lélek, ha Kossuth lelkének reaktivitási szárnyalását kísérik.

Milyen nagyon, milyen kivételes egyéniség volt ő, a népek és nemzetek sokaságából úgy emelkedik ki, mint egy fenséges kolosszus. Koronák hajlanak meg előtte és idegen nemzetek, népek hódolnak meg az ő nagyságának.

És mi, akikért élt, akiknek feláldozta apostoli élete minden percét, mi ne csodáljuk őt mindenekfelett és ne csüngünk emlékének áhitatosabban bárkinél is e földkerekségen? A külföld bámulva hódol a mi nagy nemzetmegváltó Kossuthunk emléké előtt, hát mi ne boruljunk le évről-évre, napról napra és pillanatról pillanatra az ő lelkének nagysága előtt?

Most, hogy egy hét előtt betelt százegyedik évfordulója az ő áldott születésének, buzgó imádság szálljon száz ezrek ajakán, hogy ami Kossuth életének ragyogó tartalmát adta, a nemzetszabadság és a közszabadság innen soha ki ne

vesszen és Magyarország jövődjé felett az idők végeiglen Kossuthnak lelke örökadjék.

## KÖZIGAZGATÁS.

### Városi közgyűlés.

#### Mit tárgyal a város?

A város törvényhatósági bizottságának e hónap 29-én kedden délután 3 órakor a városháza nagytermében megtartandó közgyűlésére Kovács József polgármester a meghívókat a bizottság tagjainak már megküldötte. A 29-iki közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Polgármesteri jelentés az 1903. évi július augusztus hónapokról. 2. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter bucsulevele. 3. Kolozsváry Dezső honvédelmi miniszter leirata, melylyel a város közönségét kineveztetéséről értesítvén, a törvényhatóság támogatását kéri. 4-8. Belügy miniszteri leiratok. A belügyminiszter az 1902. évi költségvetésre kapcsolatban a polgármester jelelente az elrendelt vizsgálatnak eredményéről. Leirata az 1903. évi költségvetés XV. kiadási cím 12-18. tételei alatt felsorolt kölcsönök törlesztési részleteire vonatkozólag. Leirata, a 2 százalékos ipariskolai pótdadó kivételét elrendelő közgyűlési határozatnak jóváhagyásáról. Leirata az ipari és kereskedelmi munkaközvetítő intézet létesítésére közgyűlésileg megszavazott hozzájárulás jóváhagyása tárgyában. Leirata az egyházak és felekezeti iskoláknak segélye ügyében. 9. Kereskedelemügyi miniszter leirata Kissbaari Kis Ferenc és társának adott vasutépítési engedély érvényének meghosszabbításáról. 10-16. Törvényhatósági leiratok. Szepes megye átir a választói jognak a magyar értelmiségi census alapján szervezése végett. Sopron vármegye átir a községi közigazgatás helyzetének javítása érdekében intézett feliratainak pártolása iránt.

Csanád vármegye átir a községi levelezések általános portómentesítése végett. Heves vármegye a kereskedelemügyi miniszterhez az eger—debreceni törvényhatósági ut Füzesabony—Debrecen közötti szakaszának az állami közutak hálózatába felvételére céljából intézett feliratot Pozsony sz. kir. város átir a tüdővész tovatérjedésének meggátolására irányuló törvények alkotása végett. Csanád vármegyének átir a szegényügy védelme érdekében Budapest székesfővárosa meghívja a város a Deák Ferenc 100 éves születési évfordulóján általa rendezendő ünnepségre 17. Szmrecsányi Pál püspök ur értesítése nagyváradi latin szertartású püspökké történt kineveztetéséről. Tanácsi bejelentések. 18-29. Tanácsi bejelentés az iskolai építkezésekre megszavazott 117,726 koronás függő kölcsön szerződés megkötését; a katonai fuvarozásokra 500 korona póthitelét kéri; az Arany Bika szállodaét és táncstermei légfűtésének helyrehozatalát előterjeszti; a légszeszgyár telepen elrendelt építkezés tárgyában bemutatja a kormányhatósági jóváhagyatásának mellőzése tárgyában hozott rendelkezést; előterjeszti a debreceni izraelita hitközségnek harmiecezer korona iskolaépítkezési segély kiadása iránti kérelmét; a közbiztonságért aklainál levő betoncsatornák kijavítására 8100 koronát kéri, a debreceni jótékony nőegyletnek szövőipariskolája részére 600 korona segélyt javall; a Nagy Becskereken felállítandó Kiss Ernő emlékszóbor létesítéséhez hozzájárulást javall; Debrecen város házipénztárának az általa kezelt pénztárak és alapoknak stb. 1904 költségelőirányzatát előterjeszti; az esküdtképes egyének ki-választására az 1897. évi XXIII. t. c. 18 §. értelmében 4 tag kiküldését kéri; a közkórház alapszabályzatának tervezetét beterjeszti, a közkórház ügymenetét és gazdaságától jelentést tesz. — 30. A Rákóczi zarándoklat előkészítő bizottságának meghívása. 31. Harmadizben megajándékozó névszerinti szavazás határidejének kitűzése a balmazújvárosi ut mentén épí-

## A legszebb halál.

— A legszebb halál, — így kezdte elbeszélését az öreg Jamblin.

— Az, ha egyáltalában meg nem születünk, — szökt közbe Darville.

— A legszebb halál, amelyet láttam — kezdte ismét türelmesen az agastyán, — emlékeim közt a legrettentesebb és egyúttal a legköltőibb. Sokáig azt hittem, hogy az a pillanat a legborzalmasabb volt, amelyet emberi fölfogás szerint a sors rendezhet; azonban az idők multával növekvő tapasztalataim megértették velem annak a pillanatnak a magasztoságát.

Az 1863. amerikai polgárháborúban történt.

Néhány kerületből összehozott legény volt az én parancsnoklatomra bízva: megannyi hős lelkű fiú, akik nyitott szemmel rohantak a golyózáporba s félelmetes hírnevet szereztek az én ezredemnek. Mintegy nyolc ezer emberből állt a kis hadtest, de ez a szám egyre növekedett a mindenünnen hozzánk csatlakozó önkéntesek által.

Április havában Tennessee államban portyáztunk s egy déli ezred várát akartuk meghódítani. Hetekig ott feküdtünk a sűrű dudvával benőtt folyampart mentén: addig csak apró csetepatékban volt részünk. A nagy támadáshoz hiányoztak a kellő számú ágyúink s türelmetlenül

vártuk az ígért tüzérségi felszerelés érkezését. Az ellenség hadereje gyöngébb volt a miénknél, hanem a déliek bőségesen el voltak látva messzehordó modern ütegekkel.

Nem irom le önöknek az ilyen fegyverszünet lehangozó hatását. Tétlenül ott heverészni heteken a kopár réteken, rozszul étkezni, napról-napra egy késlekedő remény által kínoztatva: ez elveszi a legjobb katonának is a harc kedvét.

\* \* \*

A tiszteim között volt egy fiatal kansasi ember. Kapitányi rangot szerzett a hadjárat alatt s mintaképe volt a harcoló oroszoknak. Gyönyörű legény volt, abból az acéldegi és leányos mosolygású fajtából, amely az amerikai race tipikus jellege. Simára beretvált arca olyan volt, mint az antik hellén szobrok arca: nyugodt, kifejezéssel teli, első tekintetre meleg barátságot sugárzó. Leginkább akkor csodáltam ezt az arcot, amikor ütközetben láttam. Mialatt a többi arc a golyózápor és csatazaj fergetegében vad, állatias vonásokká torzult; az ő arca nyugodt maradt, ment minden indulatosságtól... csak a szeméi ragyogtak rettenetesen fenyegetően.

Herbert Buchanan — ez volt a neve — bizonyára azok közé az emberek közé tartozik, akiket sohasem fogok elfeledni és akik mindig nagy emlékeket idéznek föl bennem, ha rájuk gondolok.

Ez a fiú a veszteglés hetei alatt megismerkedett a környék egyik farmerének a leányával. Mari Hawthorn pedig csakhamar érezni kezdte, hogy minő villanyozó hatása van a nőnek a katonára, akit naponta kísért a halál. Ott, szemben az ellenség ágyúival, előttünk egy a végtelenségig húzódozó háború ezer veszedelmével, oly hatalmas lánggal nő a szerelem a katonai lelkében, mint soha semmiféle más férfiban, bármilyen körülmények között.

Hanem amily bátor volt Herbert a csataterén, épen olyan félszeg, sőt gyáva a leánynyal szemben. Minden este ott sötáltak a tábor mellett, a fiú mesélt a leánynak, a lány mohón leste a szavát, — de még egy kézszerítésre sem ért össze kezük soha. En mosolyogtam ennek, az idyllnek a láttára és semmi esetre sem tettem kifogást ellene, mert jól tudtam, hogy nem fogja megakadályozni a bajtársamat a kötelessége teljesítésében.

\* \* \*

Egy este, az épen lealkonyodott nap árnyékában, ismét sötált a két szerelmes. En egy bokor mögött heverésztem, úgy hogy ők nem vettek engem észre. Hogy miről beszélgettek, azt nem volt nehéz sejtésem, mert a lány földre sötöt szemekkel mosolygott és pirult, a tiszt pedig hozzá hajolva sugta azokat az édes szavakat, amelyek mindig nevelésesegek egy-

tett vasuti sorompóhához kívánt 10 négyzetméter városi földnek elidegenítése felett. 32—35. Tanácsi jelentés a Dóka féle 5 nyilas földnek árverésen történt eladásáról és apróbb ügyek. 36—39. Tanácsi előterjesztés a Hortobágy hasznosítása tárgyában kiküldött bizottság jelentésére és apróbb tanácsi előterjesztések. 40. Gál András balkányi lakosnak, mint érdekeltnek megírottak a Debrecen, Sámson, Ermihályfalva, illetve H. Sámson, Balkány, Nyíregyházaig vezető helyi érdekű vasútra 200 000 korona törzs részvénnyel hozzájárulás iránti kérvényre tanácsi előterjesztés. 41—48. Kérvények és kihirdetések. Ezek a 29 iki közgyűlés tárgysorozatának érdemesebb pontja, végül még több apróbb kérvényt nyugdíjazások és szabadságolás iránti kérelmet fog a közgyűlés ez alkalomból elintézni.

× **Tanácsülések.** A város tanácsa ma délelőtt Puky Gyula főispán elnöklése alatt teljes tanácsulást tart a városháza nagy tanácstermében. Az ülésen a tanács a szakbizottságoknak az 1904 évi költségvetésre tett észrevételeit fogja részletesen letárgyalni. — Hátán, e hónap 28 án délelőtt pedig a tanács Kovács József polgármester elnöklése alatt rendes tanácsulást tart a városháza nagy tanácstermében, melyen a tanács az egybegyűlt folyó ügyeket fogja majd elintézni.

**Elmaradt iskolaszéki ülés.** A városi községi iskolaszék tegnap délután 3 órára a városháza kistanácstermébe hirdetett ülés elmaradt, mert azon az iskolaszék tagjai határozatképes számban nem jöttek össze. Az iskolaszék e miatt ülését kény telen lesz a jövő hét folyamán újból egybehívni. Sajnálatos az iskolaszék tagjainak az oktatás fontos ügye iránt tanúsított eme közönye, mert az elmaradt ülésre hagyott fontos tárgyak voltak elintézésül ki tűzve, melyhez a jövő hétre még több fontos tárgy fog ismételtelen hozza gyűlni. Az iskolaszék elnöksége ezek alapján most már reméli, hogy a jövő hét folyamán

harmadiknak, de végtelenül jólesőn vizsgálóznak a szerelmes fülében.

Herbert egyszerre megállt s megállt a lány is, a tekintetük hosszan egymásba mélyedt... akkor aztán, mint egy vad indulat hatásában, a tiszt átkarolta a kedvesét és ajkaik egymáshoz forrtak...

Az ajkaik egymáshoz forrtak és ugyanabban a pillanatban — a fejük el-tűnt. Nem maradt egyébb, mint két egymást szorosán ölelő fejletlen törzs, vértől elborítva.

Oly fantasztikus volt ez s még a a háboru borzalmisságaiban is oly iszonytató kép, hogy én a döbbenettől percekig nem tudtam magamhoz térni. A szó szoros értelmében nem is látam a fejek eltűnését; csak egyszerre nem voltak a törzsön. Az ellenséges ágyugolyó úgy letépte onnan, mintha elfujta volna, csak akkor értettem meg a bizarr jelenséget, amikor néhány pillanattal később a dőrej hangja is hozzám ért...

\* \* \*

Sokáig reszkettette meg egész valóm- mat ennek a csatajelenetnek az emléke; hanem később megértettem, hogy a két ifju, akiket ily módon fosztott meg a halál, voltaképen a legszebb halállal hal- tak. Fájdalmuk pilanatnyi sem volt: a szerelem édes mámorában léptek át a földi életből a megsemmisülésbe.

megtartandó ülésre a tagok teljes szám- ban egybe gyűlnek.

## Agról-ágra.

Nem adózunk! Nem szolgálunk!

Képek a közeljövőből.

szept. 26.

I.

Színhely a városi adóhivatal, ahol a pénz- tárnokok és ellenőrök a B. tabellákon ülve sör-öznek és kártyáznak.

— Adutt, a kutyafáját! El ne üsd, mert meglapítalak azzal az adófőkönnyvel.

— Ossz, pajtás. Te meg jegyezd arra a kirovási lajstromra, hogy hányadik üveg járja. Igyunk. Sohase volt entél boldogabb a ma- gyar.

Kajla Nagy Pál félénk kopogtatás után benyit a szobába.

— Adjon Isten. A mult fertályt szeretném kitisztázn.

Altalános kacagás.

— Honnan szaladt kend ide?

— A macsról, kérem.

— No szaladjon vissza. Tromf.

— Ejnye no, de ugy értem a dögöt, hogy adót akarok fizetni.

Általános elszörnyűködés.

— No nézzétek, micsoda szemtelenség. Szalad kend innen.

Kajla Pál méregbe jön.

— De isz' a firbantuját, engem ne cédu- lázzanak az urak hiába. Értesék meg, hogy én adót akarok fizetni!

— Ugy-e? No majd mindjárt teszek róla. Hé, rendőr, ez az atyafi itt szörnyü botrányos dolgot akar eselekedni és hatóság elleni erőszakra készül.

— Én uram? Itt az adó, hogy a föld egye meg — szaval Kajla és adókönnyvestől együtt ti- zeseket csap az asztalra.

— Rendőr. Kísérje ezt az embert a du- tyiba. Majd megtanítjuk mi kendet, hogy nem kompromittálja itt adófizetéssel a hatóságot. Ezt a pénzt letétbe helyezem.

Beteszi banknak.

— Most mars a dutyiba, vén forradalmár.

A játék tovább folyik.

II.

Legény. Adjon István jó napot. A kato- nai nyilvántartó urat keresem.

Kat. nyilv. Én vagyok, mi kell?

Legény. Az édesapám küldött a Mar- tinkáról a tekintetes urhoz.

Kat. nyilv. Hát osztán?

Legény. Letörtük e kukoricát, a szán- tást is bevégezzük, mire kiforr az új bor.

Kat. nyilv. Bánja a menkö.

Legény. Hát nem is azért mondom, hogy bánja az ur, csak azért, hogy karácsonyra szeretném a tanyába vinni Verát, mert edes anyám beteges.

Kat. nyilv. Hogyisne. Hát aztán kato- nák voltunk-e már?

Legény. Még egyszer sem ért el a sor.

Kat. nyilv. Akkor menjen kend haza és ne álmodozzék Veráról.

Legény (szomoruan). Nem lehetne ön- ként beállanom, hogy hamarabb leteljék rulam a sor?

Kat. nyilv. Mit beszél, fiatal ember. Maga önként akar katonának menni? Ön- ként?

Legény. Ha mán másképp nem lehet.

Kat. nyilv. (írja) Jegyzőkönyv. Megje- lent ez s az és előadta, hogy önként katona akar lenni. Irja alá. No most már — rendőr.

Rendőr. Parancs, tekintse ur.

Kat. nyilv. Kísérje ezt az embert a ki- hágási biróhoz. Katona akar lenni.

Rendőr. Óh, a nyomorult.

Legény (a biróhoz). Hát mért csukat le a tekintetes ur?

Biró. Mars, dutyiba, te hazaámuló. Majd adunk mi neked önkentes katonádat. Ami tör- veny, törvény, Csukja kend be, Még a hazát meri fenyegetni a nyomorult, hogy katona lesz.

Leesukják.

Nihil.

## EGYHAZ és ISKOLA.

**Felvétel a szövőipariskolába.** A deb- receni jótékony nőegylet értesíti mind- azokat, kik a szövőipariskolába kívánják magukat felvétetni, ebbeli szándékukat jelentsék be a nőegylet Stefánia árvahá- zában, naponként 8—12 és 3—5 óra között.

## S P O R T.

**Száz egyleti tornász Debrecenben.** A holnapi versenyekre száznál több tornász jelentette be érkezését. Az egyletek cí- meit már tegnapi számunkban közöltük — A nevezések igen nagy számúak, és pedig a 100 m. futásban 28, a súlydobás- ban 31, magasugrásban 21, a korlátón és nyújtón való tornászati főversenyben 17, távolugrásban 25, az 1/4 arg. mf. és sik- futásban 26, a kerékpárszámokban 8 ne- vező van.

**Erkezés.** Ma, szombaton délután fél négykor érkezik a budapesti posta tiszt- viselők egyletének egy része, másik részök az elnökséggel holnap délben a gyors vonattal. Ma este fél hétkor a budai tor- naegylet a B. T. E. egy része és a többi egyletek egyes versenyzői, vasárnap haj- nalban fél háromkor jön a Budapesti Torna Club másik része. Az egylet tag- jait felkéri a rendezőség, hogy az érke- zésnél kellő számban a vendégek elé ki- menni sziveskedjenek. Az érkező nagy része a péterfia utcai tornacsarnokban, mellékhelyiségeiben, a többiek szállókban kapnak helyet.

**A délelőtti előmérkőzések.** A ver- senyzők nagy száma miatt vasárnap dél előtt 8 órától kezdve előmérkőzések lesz- nek egyes számokból (futás, súlydobás, tornászati főverseny előirt gyakorlatai.) Azután labdamérkőzés lesz két budapesti csapat között, esetleg D. T. K. E. is játszik.

**Pótlás.** A délelőtti előmérkőzések 40 fillérért, diákoknak 20 fillérért tekinthetők meg. A délutáni jegyek előre válthatók Borsos és Laczko cégnél.

**Délután.** Fél kettőkor gyülekezés a városháza előtt s onnan kivonulás.

**Zászlókoszorúzás.** A résztvevő egy- letek és iskolák zászlait a sporttérén a felvonulás után megkoszorúzzák: Békesy Ilonka, Csikos Amália, Csikos Rózsika, Csikos Margitka, Kenézy Lujzika, Riekl Annus és Török Margit kisasszonyok. Ez a koszoru emléke akar lenni a debreceni versenynek.

**Étkezés.** A mai vacsora és a holnapi ebéd az Arany Bika és az Angol királynő szálló éttermében lesz. A verseny utáni vacsora a Bika disztermében lesz vasár- nap esti 7 órakor. Ugyanakkor lesz a díjak kiosztása.

**Nevezések.** A verseny 10 számból áll, melyekre összesen 169 nevezés tör- tént. A versenyszámok és a nevezések eredménye a következők: I. kerékpár megnyitó, 6 nevezéssel, II. Száz méteres síkfutás, 28 nevezéssel, III. Súlydobás 21 nevezéssel, IV. Magas ugrás 21 nevezé- sel, V. Iskolák versenye, síkfutás és tá- volugrás, 3—3 középiskolai tanulóval, VI

Kerékpár főverseny, 8 nevezéssel. VII. Összetett tornaverseny, nyújtón és korlátton, 17 nevezéssel. VIII. Távolugrás, 25 nevezéssel. IX. Bot hajítás, egyleti zárt verseny, 11 nevezéssel. X. 402 méteres síkfutás, 26 nevezéssel.

## H I R E K.

### N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden **vasárnap** és **ünnepek** napján d. e. 9—12-ig.

Nőegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — van **sárnap** kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

Szept. 27. A közraktár ülése a városházán délelőtt 10 órakor.

Szept. 27. Torna és kerékpáros egylet versenyé

Szept. 29. Városi közgyűlés.

\* **Őszi hangulat.** Hullanak, peregnak a fákról az elsárgult levelek, más tájra költözik a dalos madár, s pusztá, kihalt lesz erdő, berek. Fent az égen már ott szaldogál, ott csapong az ősz előjele: a színtelen szürke felhő. Ilyenkor az ember hangulata is megváltozik. Valami titkos érzés fogja át szívét s ajka csak ennyit tud mondani: itt az ősz! Es mi fájl ilyenkor szívünknek. Talán a természet változása? Az is. De ilyenkor önkénytelenül életünk, létünk jut eszünkbe, mert az ember élete hasonló a természethez. De míg a természetben Isten tudja, hányszor van nyár, addig a mi életünkben csak egyszer egyetlen egyszer. Egyszer van életünkben verőfényes nyár, s ha egyszer elröpült fejünk fölött, soha többé vissza nem jön. Mert igaz való a költő ezen merengő mondása:

Azt dalolja a kis madár:  
Az életben egyszer van nyár.  
S ha eltöltöted a nyarat,  
Csak a száraz lombja marad.

Igen ez a tudat fájl szívünknek ilyenkor, mikor a nyár bucsuzását látjuk. Sajgó szívvel várjuk a közelgő enyészetet s szemlesütve állunk meg egy láthatatlan hatalom előtt, ki mindent megad, de mindent el is vesz. Talán Istenünk is azért rendezte így a természet változásait, hogy előkészítsen bennünket a végelényészetre, az elmúlásra. Mintha a hulló levelek hervadt virágok is azt susognák felénk: Ember vigyázz, mert ma nekem, holnap neked! Mi pedig haladunk az élet útján, bizva, remélve, csalódva, míg fejünk fölött észrevétlenül elröpül a tavasz, elröpül a nyár, s mikor az ősznek hideg lehelete érinti arcunkat csak akkor zokogunk fel: Ami elmúlt, miért is nem jön az vissza, miért is van életünkben csupán egyszer, csak egyszer nyár!

\* **Az életunt képviselő.** Fővárosi tudósítónk jelenti Feszty Béla orsz. képviselő, aki tegnap az Adria szállodában négyszer magára lőtt, a Rókus kórházban fekszik még most is. Allapota veszedelmes, bár kissé javult. Orvosai állapotáról a következő jelentést adták ki: Hő mérsék 37,3. Erverés 100. Közérzet kissé javult. A nagybeteg képviselőt állandóan sokan látogatják barátai és ismerősei köréből.

\* **Szoborleplezés Szatmáron.** Vasárnap, holnap 27-én leplezik le Szatmáron néhai Kiss Gedeon volt szatmári polgármesternek mellszobrát. A szobor a Kiss Gedeonról elnevezett parkban, a város egyik legszebb helyén áll. Városunkból

ma utazik a szoborleplezésre Kiss Áron püspök, kinek Kiss Gedeon testvére volt. Ott lesz azonkívül Debrecenből Végh Gyula, az elhunyt érdemes polgármesternek a veje is.

\* **Önkénteseink tisztí vizsgája.** Házi ezredünk, a 39. ik. cs. és kir. gyalogezred derék önkéntesei számszerint 30-an a napokban kerültek Nagy Váradon a tartalékos tisztí vizsgálatok elé. A vizsgálatot amint arról értesülünk mindannyian sikeresen le is tették.

\* **350 éves iskola.** A mezőturi ev. ref. főgimnázium október 8-án ünnepi fennállásának 350. évfordulóját. Az ünnep ség az ottani ev. ref. templomban istentisztelettel kezdődik, melyen imát mond Turgonyi Lajos ev. ref. lelkész. Az alkalmi beszédet Gergely Antal lelkész tartja. Faragó Bálint gimnáziumi igazgató az iskola 350 éves történetét fogja ismertetni. Az ottani Nemzeti szállodában az ünnep napján társas ebéd, este pedig táncal egybekötött hangverseny lesz. A szép ünnepségre városunk ev. ref. lelkészei közül is többen elmennek.

\* **A budapesti rablóámadás.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Boda István pénzes levélhordó ellen a József körút 14. számú házban elkövetett rablógyilkos merénylet ügyében a rendőrség széles körben folytatja a nyomozást. A rablógyilkosnak teljesen nyoma veszett. Az a legkülönösebb a dologban, hogy senki sem jelent kezük, akivel a merénylő együtt lakott volna. A személyleírás oly pontos és világos, hogy a merénylőre bárki is ráismerhet, akivel megelőzőleg, vagy a merénylet után érintkezett. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy a merénylő volt lakó társa palástolni akarja a bűnöst.

\* **Női festészeti és rajztanfolyam.** Városunkban a már 10 év óta fenálló női festészeti- és rajztanfolyam ez idén ismét megnyílik. A tanfolyam Pálffy József rajztanár és festő szakszerű vezetése alatt az állami főreáliskolában levő műtermében lesz, hol városunknak a szép iránt érdeklődő hölgyei oktatást nyerhetnek a festészet és a rajz bármely ágában. A tanfolyamra jelentkezni lehet akár az áll. főreáliskolában, akár Pálffy József tanár Burgondia-utca 4. sz. alatt lévő lakásán.

\* **Az ökönyál.** A vénasszonyok nyarának ezüstszillogásu hirnöke, az ökönyál beköszöntött. Össze vissza drótozza a levegőt, belekap a táviró és távbeszélő huzalokba, kalapokba, napernyőkbe és olykor ugyancsak dolgot ad, amíg ruhánkról lefejtethjük. De azért a költőbb lelkületű ember mégis szívesen látja az ökönyálat, amelynek szintén megvan a maga kedves legendája, tarkázó poezise.

\* **A borszéki fürdő bérlete.** Gyergyó-Szent-Miklósról táviratozzák, hogy Fekete Mór bácsi vállalkozó Borszékét Gyergyó-Ditró és Szárhegy közbirtokosságától 50 évre kibérelte. A haszonbér az első 15 évben 70 000, a további 20 évben 80 000, azután pedig 90 000 korona, ezenkívül köteles a bérlő félmillió korona ingyenes befektetést végezni. A szerződés még nincs jóváhagyva.

\* **Letartóztatott pénzcserélőgépgyártók** Szabadkai tudósítónk táviratozza, hogy a szabadkai rendőrség ma két veszedelmes embert tartóztatott le, akik körülbelül 5 vármegyét árasztottak el 5 koronásokat gyártó gépekkel. A két gyáros Wild Jakab beodrai illetőségű csapos legény és Rámai György jelenleg foglalkozás nélküli egyén. A dologra úgy jöttek rá,

hogy valaki, akinek szintén kínálták egy ilyen gépet, vásárolt egyet s ennek révén megtudta ezt, hogy az illető, aki a gépet neki eladta, maga a gyártója s hogy Wild Jakabnak hívják. A vevő mindezeket közölte a rendőrséggel s ennek alapján megindult a nyomozás. Hoszas keresés után sikerült Wildre ráakadni, aki itt elrejtőzve tartózkodott. Rámai Györgyre Wildnek egy gyanús tartalmu sürgönye terelte a rendőrség figyelmét. Rámai ugyanis nem Szabadkán lakik, hanem Mokrinban s onnan hívta ide sürgöny útján üzlettársa. Itt aztán Marodies Szávó titkos rendőr ügyes fogása révén szépen a rendőrség hálójába került. Most már mind a ketten zár alatt vannak.

\* **Meghalt egy jogász.** A halál hideg szele egy percére megfagyasztotta a mo solyt jogászaik ajkán. Egy kollegájuk, a legkitünőbb tanuló egyike, Vida Zoltán 4. ed éves joghallgató, a felsőbb iskolai hallgatók Olvasó Egyletének ta valyi közszeretben álló könyvtárnoka élte tavaszán 22 éves korában Cegléden elhunyt. Osztálytársai között nagy megdöbbenést keltett ifjú társuk korai halála, azonnal gyűjtést indítottak, s a koporsónál bánkodó szülőknek részvétlétvitatot s collegiális érzületük utolsó kifejezése képen szép koszorút küldöttek a volt jó barátjuknak.

\* **Halálozás.** Özvegy Sir Nándorné született betlehemfalvi, kiséi és gánóczy Gánóczy Anna, Miskolc város érdemű és köztisztviselőben álló polgárnője 81 éves korában csütörtökön meghalt Kendevesen nagy és előkelő rokonság gyászolja.

\* **Sokat mondó hírek.** Oláh akna munka. Feltűnő hír érkezik Fogarásból. Egy távirat mely így hangzik:

Tegnap Opra Certisora községbe érkezett Farkas Mihály rendőrfőkapitány, Geneszy Géza alkapitány és Dimény József rendőrszervező Brassóból Trepeches Henrik fogarasi rendőrkapitány kíséretében és házkutatást tartott Costan György, illetve ennek testvére házában. A csendőri assisztenciával foganatosított házkutatás eredménye az, hogy lefoglaltak mintegy harmincezer darab oláh és bolgár könyvet, melyek között számos lázító, kitiltott könyv, röpirat és újság van. A könyveket négy szekéren beszállították a brassói kir. ügyészséghez. Az egész dolog nagy titokban ment végbe, de annyi mégis kiszivárgott, hogy végtelen komoly dologról van szó, melynek messze terjedő folytatása és igen komoly következményei lesznek.

Brassóból azt jelentik, hogy ez a hír teljesen igaz s egy országra szóló politikai nagy büntényről van szó, melyben titkos vizsgálat folyik.

Tüntetés az oláh színekkel. Elszomorító hír érkezik a délvidékről. Nagy Szent Miklósról ugyanis azt jelentik, hogy Pap János gör. kel. oláh püspök szeptember 20-án odaérkezett, hogy részt vegyen az itteni görög keleti oláh templomnak felszentelésén. A püspök Apátfalva felől érkezett kocsin Nagy Szent Miklósra. Ős Csanádon a nagyszöntmik lösi járás főszolgabírája üdvözölte a püspököt. Kinos feltűnést keltett, hogy az ottani lovas legények — akik teljesen oláh nemzeti viseletben voltak — nagy báránybőr süvegük oldalán oláh nemzeti színű kokárdát viseltek, amelyeket dacára a csendőrök felszólításának, nem távolítottak el süvegeikről. A osanádi diadalkapu pedig kizárólag oláh nemzeti színű szalagokkal volt földiszítve.

\* **Művész Otthon.** Így kell hogy nevezzük azt a minden tekintetben maga körül művészetet sugárzó fényképészeti műtermet, melyet Letzter József ez az országos hírneves fényképész épített dr. Ujfalussy József Piac-utca 44. számú házában. Jól átgondolt terv után lázas sietséggel és nagy munkaerővel egy fél év alatt épült fel, arányaiban hatalmasan, kivitelében szakszerűen és berendezésében páratlanul az országnak legnagyobb fényképészeti műterme díszére városunknak. A látottak után itélve Művész Otthonnak nevezzük páratlanul kedves hajléka ez a szépnek, izlésnek, a művészetnek, a hangulatnak. Nem tudjuk, hogy miről írjunk a képekről e, melyeket Letzter József ur szíves volt mutatni a műterem berendezéséről, avagy a fogadóterem izléses butor berendezéséről? Az öltözők hangulatos színeiről, vagy az iroda és lépcsőfeljáró szépségéről. Egybefoglaljuk az egészet, amit láttunk, mert ott minden egyformán a praktikus fényképészt a jó izlésű embert, a művészi érzék fejlettségét dicséri. Vasárnap nyílik meg a műterem a nagyközönség számára és a fényképész-művészet díszére és mi hisszük, hogy e műterem hivatva lesz képviselni a magyar művészet ver senyképességét.

\* **Debreceni ember szabadalma** Gebauer Károly helybeli érekeposzó gyáros szabadalmat kapott acetilén fejlesztőkönt tett újításaira.

\* **A világ leghosszabb vasútja.** A dollárok hazájában nemsokára hozzáfognak egy oly óriási vasutvonal kiépítéséhez, amely keresztülzeli egész Észak- és Dél-amerikát. Ez lesz a világ leghosszabb vonala, hosszabb, mint a szibériai vasut. A társaságot Pan-American Railroad Co. címen már be is jegyezték kétszázötven millió dollár alaptőkével.

\* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál: Szabó Erzsébet ev. ref. 16 éves; Pelbárt István ev. ref. 7 éves; Nagy László ev. ref. 3 éves.

\* **Új tanár.** A hajduböszörményi gimnáziumból eltávozott Kunfalvy Zsigmond a német nyelv tanára. Helyét dr. Müller József foglalta el.

\* **A rendőrség kacsája.** A rendőrség bünyügyi osztályán egy szegény, eltévedt kacsát őriznek. Mandel Róza Garay utcai lakos gyermekei az utcán egy rucát találtak s egyenesen birtokukba vették. A rendőr azonban meglátta őket s a csavargó tollással együtt a bünyügyi osztályhoz kísérte, hol a gyerekektől elkobozták a talált jószágot. A gyerekek elmentek, a kacska azonban a rendőrségen maradt, hol gondját viselik, míg a gazdája fel nem megy érte. Ez a kacska pedig — nem kacska.

\* **A vonaton tilos a dohányzás.** A pénzügyminiszternek és a trafikosoknak alighanem kellemetlenséget fog okozni Láng Lajos kereskedelmi miniszter, akihez a magyar vasutak igazgatói fölterjesztést intéztek. Ausseban tartott értekezletükön ugyanis annak szükségességét, hogy a vasuti kocsikban a dohányzást korlátozzák ünnepélyesen kimondották. Ha tehát a kereskedelmi miniszter az ő észjárásukat helyesnek tartja, akkor nemesak a vasuti fülkében, de még a folyosókon sem lesz szabad ezentúl füstölni. A szivarozást és a pipázást ezenkívül még a váró és éttermekben sem engedik meg és a peronon is csak a lokomotivnak lesz szabad füstöt eregetni. Minden vonatnál akad

ugyan majd olyan kocsik, amelyben a dohányzást megengedik, de hát ez nem sokat használ, mikor ma már mindenki szivarozik. — Különösen a helyi érdekű vasutakon szenvednek majd a dohányosok mert ott az első és második osztályú utazók számára rendszerint csak egy kocsit tartanak fön s így a vicinálisokon a dohányzás lehetetlenség lesz, föltéve, hogy az utas szivarja kedvéért nem sőtál a vonat mellett. Azok, akik nem szeretik a dohányfüstöt s akik ma sokat panaszkodnak a szivarozók ellen, bizonyára örömmel fogadják a vasuti igazgatók tervét, ellentétben a fináncminiszterrel és a trafikosokkal, a kik nagy kárt szenvednek mert hát tudják, hogy az elmulasztott szivarozást nem lehet kipótolni. A kérdés különben az, hogy a kereskedelmi miniszter ebben az ügyben milyen álláspontot foglal el és hogy szentesíti e a nem dohányzóknak érdekében hozott határozatot?

\* **Téli menetrend.** Október elsején életbe lép a m. á. v. téli menetrendje. Az új menetrendben nagyon kevés a változás; mert az az elv, hogy a vonatok beosztása s a közlekedés, a forgalom lebonyolításának rendszere lehetőleg állandó jellegű legyen. Csak a szükséges javítások és a helyi érdekek kielégítésére alkalmas újítások okoztak most is némi eltéréseket a téli menetrendben. Debrecen és vidékét érdeklő nevezetesebb eltérés azonban nincs az új menetrendben. Összes vonataink változatlanul megmaradnak minden irányban. Kiemelendő mindössze annyi, hogy a püspök-ladány—körösmezői vonalon, a Máramaros-Szigetről délután 4 óra 35 perckor induló, illetve az oda délelőtt 11 óra 25 perckor érkező személyvonatok forgalma Máramaros Sziget és Körösmező között megszüntették.

Körösmező és Máramaros-Sziget között egy tehervonat naponta személyszállítással fog közlekedni. E vonattal, mely Körösmezőről reggel 4 óra 35 perckor fog indulni, csak II. és III. osztályú utasok továbbittatnak.

\* **A világ minden részéből.** A legdrágább lepke gyűjteményt most adták el Párisban. 19 ezer lepkéért kétszáz ezer frankot fizettek.

Egyiptomban minden huszadik ember mind a két szemére vak.

Poroszországban 279 örültek háza van 71.000 beteggel.

Az Egyesült Államokban 270 különböző vallásfelekezet van.

Párisban a lómészárszéken évenként 24.000 lovat vágnak le.

A legtöbb öngyilkosság hétfői napon történik.

Londonban átlag mindig negyven ezer ház van üresen, lakók nélkül.

Németországban minden négyszög mértföldre 806 gyümölcsfa esik.

Azsiában minden vasuti mozdonyt petroliummal fűtenek.

A legmagasabb torony a világon a new yorki új pályaudvaron lesz. Hét száz ötven lábba fog nyulni az utca színvonalától.

A Duna Odera csatorna zsilipje a legnagyobb lesz a világon. Magassága 131 láb és szélessége 216 láb teljes préselt acélból készítve.

Írótollakra évekint több acélt használnak fel, mint fegyveresövekre.

Szibériában van egy tó, amelynek vize állítólag minden betegséget meggyógyít.

A legnagyobb lakóház a világon New Yorkban van. 17 emelet magas, 16 elevátorja van és 1800 ember lakik

benne. Építési költsége négy millió dollár volt.

\* **Felülfizetések.** A Kossuth dalkör folyó hónap 20 án tartott dalestélyén felülfizettek: Sz. Szekeres László, Léva Izsó, Rosenberg Simon öt koronát, Ungváry István, Ferge István, Nemes Ferenc 4 koronát, Bazsek Lajos 3 koronát, Lendvay Kálmán, Posti Jánosné, Zajkay Dániel, Keresztury János, Komádi István Szabó János, Nagy József, N. N. Kecskés Jánosné, Medgyaszay Sándor, Jándy Bálint, Pásztor Sándor, Dihen János 2—2 koronát, Nagy Károly, Hubert Károly, N. N. Erdődi Lajos, Kelemen Sándor 1—1 koronát, Hajdu Józsefné 40 fillért. Összesen 61 korona 40 fillér. Az adakozóknak az elnökség ez uton mond hálás köszönetet.

\* **A nemzeti harc.** Folyik a nemzeti harc, rége óta is, most is: közsabadságokért, nemzetijogokért, nyelvünkért, önállóságunkért... folyik a harc az osztrák szoldateszka ellen... Harminc hét év óta szakadatlanul, most pedig kettőzött erővel, sokszoros lelkesedéssel százszoros hűséggel harcol a harcolók élén az Egyetértés. (főszerkesztő Fenyő Sándor főmunkatárs Eötvös Károly). Több évtized megmutatta, hogy az Egyetértés mindig első volt a harctéren. Politikai vezető cikkeit a függetlenségi párt legjelesebb tollú képviselői írják, élükön Kossuth Ferencel és a lap irodalmi része is, mondhatnók páratlan. Az Egyetértés olyan kedvezéseket is nyújt előfizetőinek, a minőt egyetlen más lap sem adhat. Elsőnek ezek közül azt említjük meg, a mely egyszersmind az olvasó karácsonyi ajándékának van szánva, a Rikózi Albumot. Pompás album lesz ez a kiválóan becses díszmunka. (Bolti ára 3 korona lesz.)

\* **Rövid hírek.** Takács Zoltán szuster. A jeles hazafi ugylátszik eltalálta a neki való pályát a szegedi Csillag börtönben a hasznos suszterságot tanulja. — Sikkasztás egy árvaszéknél. A győr megyei árvapénztárból Grábler Jenő ellenőr körülbelül 14 000 koronát sikkasztott. — Vasuti rablás. Az E. A. Egyesült államokban, a portlandi állomástól 21 mértföldnyire a gyorsvonatot rablók támadták meg; egy hivatalnok agyonlőtte az egyik rablót, mire a többi megrugott. — Gyilkos örült. A tolnamegyei Czibrákona Klein Mór agyonszurta a feleségét, mert nem kóstolta meg a vacsorát előbb, mint férje, aki abban a rögeszmében szenvedett, hogy felesége megakarja mérgezni. A fogházorvos megalapította, hogy Klein elmebajos. — Apagyilkos jogász. Sorvény Gyula miskolci jogász revolverrel súlyosan megsebesítette atyját, aki nem akarta megengedni, hogy egy szegény leányt felsegül vegyen.

\* **Házmester kerestetik.** A jótékony nőegylet Stefánia árvaházába házmestert keres. Csak gyermektelen házaspárok jelentkezzenek Konez Ákos nőegyleti titkárnál (Városház, földszint 7. sz. szoba, délelőtt 8—9 óra között.) Az állás október 1 én elfoglalandó.

\* **A tifusz járvány ellen** legbiztosabban óvakodhatunk, ha avasujfalusi Oroszlánvizet isszuk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyúviz minden bacillustól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyúviz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedül a Schwartz-féle dohánytözsdében Piac-utca 29. a városházával szemben.

\* **Olvassuk a „KARIKÁS” életlapot.**

x **Az előkelő férfivilág figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett kifogástalan szabású férfi ingek. Nagy választék angol, olasz és Pichler féle sport kalapokból, valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok, olcsó szolid szabott árak.*

\* **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk, hogy színebhagyott avagy elpiszkolódott ruhákat olcsó árak mellett Konez Józsefnél festessék és tisztítassák. Főüzlet Batthányi u. 2. sz. a. Műhely vár u. 7. sz. zenede során.

**Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik.**

## A válság.

Saját tudósítónktól.

Budapest, szept. 26.

**A képviselőház összehívása.** Fővárosi munkatársunk jelenti: A függetlenségi párt megbízásából ma délelőtt Tóth János Barta Ödön, Kállay Lipót, Krasznay Ferenc, Bakonyi Samu és Endrey Gyula képviselők hozták el a képviselőházba a képviselőház újabb összehívására vonatkozó kérvényt. Apponyi Albert gróf házelnöknek akarták átadni, Apponyi azonban még az éjjel elutazott és miután a ház alelnökei közül sem volt senki a házban, a kérvényt Andor Gyula elnöki tanácsosnak adták ki, a ki azonnal hivatalos táviratot küldött Apponyinak, bejelentve a függetlenségi kérését. Andor Gyula tanácsos megígérte a kiküldötteknek, hogy mihamar a válasz Apponyitól megérkezik, azonnal értesíti arról a függetlenségi pártot.

**Az új kormány.** Fővárosi munkatársunk jelenti, hogy Héderváry Károly gróf miniszterelnök végleg megállapodott abban, hogy a kabinet régi tagjait kéri fel újból a miniszteri tárcák elvállalására. Munkatársunknak alkalma volt ma egy aktív miniszterrel beszélni, a ki ezt a hírt előtte megerősítette. Valószínű azonban, hogy Tomasi Miklós volt horvát miniszter helyébe, a ki már ugyanis előbb mondott le, vagy az idősb Josipovich Imre, a ki már volt horvát miniszter, vagy pedig öcsese Josipovich Géza lesz az új horvát miniszter, a kiket még az ellenzéken is szívesen fogadnának, de a szabadelvűpárt teljes rokonszenvvel venné őket körül. A szabadelvűpárt magatartása egyébként úgy a kormányra, mint a katonai dolgokra nézve a hétfői értekezleten dől el.

**A helyzet.** Az egész politikai világ a képviselőházi ülésnek hatása alatt áll. A szabadelvűpárt köreiből ennek az emlékeztető ülésnek eseményei, politikai szempontból véve, nem keltettek elégtelenséget.

Mindenekelőtt is a cseh hadiparancs ügye felett az aktákat lezárták. Ez magában véve is nagy eredmény. — Annál nagyobb mivel ezt a kérdést az akut politikai sebektől olyképen sikerült kizárni, hogy a megoldás az egész szabadelvűpárt tetszésével találkozott.

Hétfőn este azonban, a mikor a katonai állásfoglalása napirendre kerül, ez

az egység újabb nehéz próbát fog kiállani. A volt nemzeti párt csoportjában még ma is hangoztatják, hogy a kommandó nyelv, az akut követelések keretéből kizárható és ki is zárható, mégis legalább elvi deklarációt szükségesnek vélnék a reformnak előbb utóbb való megvalósítására. Amivel szemben áll más többségi politikusnak ettől eltérő véleménye.

Mindazonáltal feltétlenül biztosra vesszük, hogy a megegyezés alapját, mi ként a cseh hadiparancs elintézésére nézve, meg fogják találni.

Természetes, lényegesen változtatna a helyzeten, ha a szabadelvű párt konfereciájának idején már a megalakult kormány abban a helyzetben volna, hogy ott bemutatkozhatna. Ebben az esetben ugyanis nem a párt, hanem az új kormány adna programot. A szabadelvű párt pedig csak a felett döntene, vajjon a kifejtett program alapján támogatja e az új kormányt avagy nem.

Evvél ismét egészen új helyzet állana elő, egyike azoknak a gyakori változásoknak, melyek új veszedelmeket hozván felszínre, a legjobbak erős munkáját igénylik, hogy a politika hajója a zátonyokat és örvényeket megkerülhesse.

## EGYLET.

**A rabsegélyző egyesület köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter a f. 1903. évre 4000 korona segélyt engedélyezett a Debrecen városi és hajdúvármegyei rabsegélyző Egyesület részére, a mely összegből 3000 korona az építendő menház alapjára fordítandó, 1000 korona pedig segélyezések alakjában adandó ki. Ezen végtelenül értékes és nagy adomány mellett örömmel teszünk nyilvános jelentést arról is, hogy Lukács Armin, kereskedő ur szakértői díját, 8 koronát egyesületünknek volt szíves átengedni Hálás köszönet érte! Debrecen 1903. szept. 25. Csiky Lajos rabsegélyző egyesületi titkár.

**A Zion egyetemi tagok figyelmébe.** A múlt évben elhunyt Tihanyi János volt tagtársunk sírkövét a hó 27-én délelőtt fél 11 órakor állíttatja fel az egyesület vezetősége a szokásos szertartás mellett. Mirel a kegyeletes aktusban netalán részt venni kívánó egyetemi tagok ezennel értekezzenek. Az előjáróság.

## TÁVIRATOK.

### A király Budapesten.

**Bécs, szept. 25.** Elhatározott dolog, hogy a király október 9-én délután Budapestre utazik, hogy jelen lehessen az Erzsébet-híd megnyitásán. Lehet, hogy ő felsége 2-3 napig Budapesten marad; de *politikai kihallgatások nem lesznek* — mert udvari körök véleménye szerint a magyar válság a Héderváryhoz intézett királyi levéllel megoldást és elintéztet nyert. Igaz az a felfogás, hogy a szabadelvűpárt leszerelése után be fog következni a régi kerékvágásba való visszazökkenés.

### A mentelmi bizottság ülése.

**Budapest, szept. 25.** A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután Perczel Dezso elnöklésével ülést tartott Lengyel Zoltán és Rigó Ferenc ügyében. Először Héderváry miniszterelnököt hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy Rigó azt mondta neki a tegnapi ülésen, hogy ne provokálja a parlamentet. Ezután Lengyel Zoltánt hallgatták ki, a ki kijelentette, hogy a rendreutasítást nem hallotta. A bizottság Lengyelt és Rigót a ház megkövetésére ítélte.

### A miskolci párbaj.

**Miskolc, szept. 25.** Ma volt a kard párbaj Struchly pozsonyi vadászkapitány és Bónis Sándor közt, a ki újságnyílterében fenytette meg Struchlyt, mivel ez a magyarokat gyalázta. Bónis Sándor balról jobbra húzó 15 centiméteres mély sebet vágott a kapitány mellén. Bónis sértetlen maradt. A felek a párbaj után kibékültek. Este a miskolci polgárság és fiatalság fátylasmenetet rendezett Bónis Sándor tiszteletére.

### A reichsrath ülése.

**Bécs, szept. 25.** A reichsrath mai ülésének végén hárszabály vita volt, mi közben nagy kavargás, összekocogás támadt a csehek és nagyjémetek közt. — Óriási lármá keletkezett, végül az elnökök leszavazták.

### Vérbosszu.

**Szatmár, szept. 25.** Nagy izgalomban van a város egy isszonyu kegyetlen vérengzés miatt, melyet egy honvédszázados és ennek főhadnagy fia követtek el. Lépegy Ede honvéd kapitány és ennek Debrecenből ájtott főhadnagy fia Viktor megjelentek Báthy Sándor városi hivatalnok hivatalos helyiségében és rövid szövtáltás után mindketten kardot rántottak és Báthy hét életveszélyes sebet ejtettek. Báthy haldoklik. Báthy Lépegynek a veje és mostani válóperében neje ellen becsületsértést követelt el, ezért állott érte vérbosszút a nő atyja és fivére.

### Gabona tözsde.

**Budapest, szept. 25** Buzakínálát marsekeli veltedv gyöngye — Lanyha irányzat mellett 13,000 métermáza került forgalomba 2 és fél fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonafélék bágyadt, idő szép.

Buza októberre	7.50-51
„ novembere	7.70-71
Rozs október	6.21-22
„ októberre	6.48-49
Zab októberre	5.38-30
„ novembere	5.66-67

## TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elejtett vád** Egy süket, vak, összetöporodott öreg ember állott tegnap az esküdtszék előtt. Fazekas Márton 60 éves balmazújvárosi parasztembert azzal vádolta az ügyészség, hogy felesége iránti haragból felgyújtotta a háza mellett levő szalmakazlat. Mivel a gyújtogatót Galántfy kir. ügyész beigazolván nem látta, a vádat elejtette s így Fazekas Márton ellen az eljárást beszüntették.

## Regénycsarnok.

### A tejtésztvér.

Harmadik rész.  
(Folytatás.)

— Ejnye — gondolta magában Germain — ez a fiu ugylátszik ugratni akar engem. Olyan a gondolkozásmódja és a beszéde, hogy majd hanyatt esem a bámulattól.

Mialatt a kocsis Maupertuis felé vette útját, Germain meglepetéssel és gyanakodva nézett a fiára. Ennek a fiúnak a biztos fellépése és metsző hangja, a ki Párisban oly furesán megváltozott, felforgatta a volt gárdista kapitány korlátolt agyának bizonyosan rendszerbe szedett gondolkodásmódját.

Még nagyobbat bámult este a vacsoránál, melynek összeállításakor tekintettel voltak a vendégül látott fiura.

A szakácsné az este remekelt.

Ugyan pompás halat sültet készített, hogy még a király is meg ette volna.

Joel pedig két pókhálós üveget hozott fel a pincéből, amelyekhez Savini en derakasan hozálátott.

A vacsora végén az öreg felemelte talpas poharát és félszemmel az unokájára kacintva mint rendesen megszólalt:

— Eljen a király!

(Folyt. köv.)

## Alkalmi vétel.

Jutányos áron eladó Szécsényi-utca végen a vásártér mellett

**1961 négyszög öl föld  
1 vagy 3 részben.**

Ertekezhetni Hunyady-utca 17.

Aranyéremmel és diszoklevéllel  
kitüntetett

ékszerkezetű, erőátvitteles

## borsajtóink

jobbak minden létező kézisajtónál: próbák igazolják, hogy ezeknél nagyobb erőfejtés már csak hidraulikus gépekkel lehetséges.

Borsajtókat 16 kivitelben, szőlőzúzókat 2 nagyságban gyártunk — s elsőkézből kizárólag gyártelepünkön árusítjuk.

„Debreceni Vasöntőde  
és géplakatoság“

Péterfia végén, a hadházi utcában.

## Eladó ház.

Morgó és Meszena utcai ház 3500 forint bankteherrel rögtön eladó.

November elsejétől udvari lakás 4 szoba stb. II. emelet kiadó

Ertekezhetni:

RANUNKEL H. és FIA cégnél.

M. kir. államvasutak 130240—903.

A.

## Pályázati hirdetmény.

(Izzólámpák és szénpálcák szállítására.)

A magyar királyi államvasutak igazgatósága 1904 évben szükséges izzólámpák és szénpálcák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkintegy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903 évi október hó 22 én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújthatók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanot a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlottanvag évi értékének 5 százaléka legkésőbb 1903 évi október hó 21 én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárána l teendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96 általános szállítási feltételek és az izzólámpák szállítására vonatkozó 82223|96 sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekintethető.

A szállítandó anyagok és a szükséges mennyiségek a felhívás melékletét képező kétajánlati úrlapon vannak felsorolva.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak, a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által igény adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1903 szeptember hó.

**Az igazgatóság.**

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

136149—903. szám.

## Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános pályázatot hirdet a tulajdonában levő 6628 drb. vízmentes fehérkocsi takaróponyva közül a használat közben megsérülteknek, 1904—1908. években leendő foltozása és egyéb módon való alapos kijavitása, bõralátétes új sárgaréz karikákkal való ellátása és helyreállítása iránti munkálatokra.

Ezen munkálatokra a 136149—903. szám alatti pályázati felhívásban foglalt határozmányok és a magyar királyi államvasutak 122291—96 számú általános szállítási feltételei, valamint a 145213—901 számú ponyvák szállítására vonatkozó különleges feltételek mérvadók és kötelezők.

Ezen határozmányok, — valamint az ajánlati úrlapok a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési „A III“ szakosztályánál, Budapest, VI. Andrassy-ut 73 szám II. emelet 43 ajtó, a ponyvák pedig a budapest-őzsefvárosi állomáson levő

ponyvakezelési raktárvezetőségénél a pályázati határidőig naponként, a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig a határozmányokat feltüntetett pályázati felhívás és ajánlati úrlap 1—1 példány az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál díjtalanul megszerezhető; a hivatkozott szállítási feltételek pedig az igazgatóság nyomtatóváltáránál 50 fillér befizetése, — esetleg 50 fillér és 20 fillér postadíj előzetes beküldése ellenében megszerezhetők.

Mindegyik ajánlattevőről feltételezhető, hogy a pályázati feltételeket ismeri és kötelezőleg elfogadja.

Az ajánlat kizárólag az e célra készült és az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályánál 1—1 példányban ingyen kapható úrlapon állítandó ki.

A lepecsételt, aláírt és kellő bélyeggel ellátott ajánlatok: „magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési A III. szakosztályához“ czimezve, legkésőbb 1903 évi október hó 21-én délelőtt 12 óráig beküldendők illetve ott átadandók és ezek borítékára világosan reávezetendő:

„Ajánlat 136149—903 számhoz, ponyvák foltozása és javítására.“

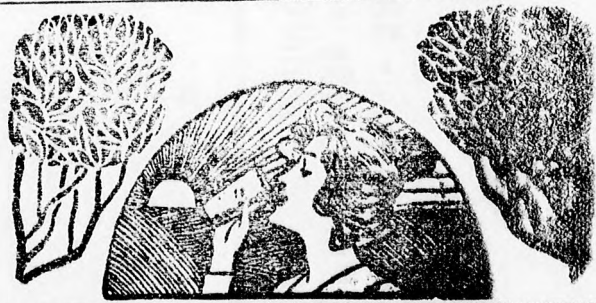
Az ajánlathoz 2000 korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban bánatpénzképen, legkésőbb 1903 évi október hó 20-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál teendő.

Nyertes ajánló ezen bánatpénzt, a pályázati felhívásban foglalt feltételek értelmében 29000 korona biztosítékra köteles a szerződés aláírásakor kiegészíteni.

A bánatpénz letétele az ajánlatban ugyan felemlítendő, a letett bánatpénzről szóló letéti jegy azonban nem csatolandó az ajánlathoz. Budapest, 1903. évi szeptember hóban.

**Az igazgatóság.**

(Utánnomás nem díjaztatik.)



**Égések, daganatok,  
fuvódások,  
fejtájás, erős  
szivdobogás  
álmatlanság  
h á n y á s**

leginkább jelei egy rossz gyomor s annak rossz működésének, melyre különösen ügyelni kell. Ilyen bajok ellen legjobb a rohitschi Tempel forrás viz, melyet az orvos is rendelni fog. A rohitschi Styria forrás erősebb, csak időközönként iható.

Nagyraktár Magyarország részére:  
**Hoffmann Józsefnél**  
Budapest, Bathory utca 8.

**Divatos és jutányos**  
**Női és leány felöltők,**  
**Női kalapok, blousok és szőrmeárak**  
 beszerzésére ajánljuk

**RÓMA áruházát,**  
**Debrecen, Kistemplom-bazár.**

Átalakítások és megrendelések ezen cég kalap és szücs műhelyében legpontosabban eszközöltetnek.

Costümök mertek szerint.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz.

**A „Málnási Mária Forrás”**

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légcső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden gyógyszerárban, drogueriában és fűszerkereskedésben.

Kutkezelőség: **BRASSÓ.**

A külföldi **Selters, Gleichenberg, Emsi** drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tiszán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902.számú rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a gyógyforrás elnevezést engedélyezte.